

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕಾಗೊ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳ ಮಹತ್ವ

ಡಾ. ಕೆ. ಅನಂತರಾಮು

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪುನರುತ್ಥಾನ ನಡೆದು ೧೯ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ; ಅದರಲ್ಲೂ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಹಾಗೂ ಇತರ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆಗಮನದೊಂದಿಗೆ. ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಚಿಕಾಗೋದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ ಅತ್ಯಮೋಘವಾದುದು. ಈ ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿ ವಿವೇಚನೆ ನಡೆಸಿರುವ ಲೇಖಕರು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬರಹಗಾರರು. ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿರುವ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹಾಗೂ ಲೇಖನಗಳಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಕನ್ನಡ ಓದುಗರಿಗೆ ಚಿರಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತಮ ಭಾಷಣಕಾರರೂ ಆಗಿರುವ ಅವರು 'ವಿವೇಕಪ್ರಭ'ದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ, ಸರಣಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂಸ್ಕಾರಗೊಳಿಸಿದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದರೆ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವುದು, ದೋಷಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಅದನ್ನೇ ಗುಣಾಧಾನ, ದೋಷವಿಸರ್ಜನೆ — ಎಂಬ ಮಾತುಗಳಿಂದ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಗುಣಭರಿತವೂ ದೋಷರಹಿತವೂ ಆಗಿದೆ. ಅದು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ

ಉಜ್ಜಲಗೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೇ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದಲೂ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಆದಿ ಅಂತ್ಯಗಳೆಂಬುದು ಇಲ್ಲವೋ ಅಂಥದನ್ನು ಸನಾತನ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಯಾವಾಗ ಉದಯವಾಯಿತೋ ಯಾವ ಮಹಾತ್ಮರು ಅದರ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರೋ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು. ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಪುಣ್ಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ ಪುಣ್ಯಪುರುಷರ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲವಾಗಿ ಇಂಥದೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ರೂಪು ತಳೆದಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಾವೆಂಬುದೂ ಇಲ್ಲ, ಅದು ಅಜರಾಮರವಾದುದು.

ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ಹೇಗೆ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದರು; ಯಾವ ನಂಬಿಕೆ, ಯಾವ ನಡೆವಳಿಕೆ ಅವರದಾಗಿತ್ತು; ಬದುಕಿನ ಸಾರ್ಥಕತೆ, ಧನ್ಯತೆ, ಕೃತಾರ್ಥತೆ ಯಾವುದರಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು; ಅವರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿಗೆ ಯಾವ ಜೀವನಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಆಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು; ಅವರ ಬದುಕಿನ ಪರಮಗುರಿ ಏನಾಗಿತ್ತು; ಜೀವ-ಜಗತ್ತು-ಬ್ರಹ್ಮ ಎಂಬೀ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಏನಾಗಿತ್ತು — ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತವನ್ನೇ ನಾವು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ನಿಸರ್ಗವನ್ನು ಪಳಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ದಿವ್ಯ ಸಂಗೀತವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆ ಕೌಶಲ ಅನನ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಮಾತೆಯರಿಗೆ ಮೊದಲ ಗೌರವ

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ತಮ್ಮ ಚಿಕಾಗೊ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗುಣವಿಶೇಷಗಳನ್ನೆಲ್ಲ, ಶಕ್ತಿಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾರಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾದರಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತೆಯರಿಗೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನವೆಂಬುದು ಸರ್ವವಿದಿತವೇ ಆಗಿದೆ. “ಮಾತೆಯರೆಂದರೆ ಸುಮ್ಮನಾಗಲಿಲ್ಲವಪ್ಪಾ, ಅವರು ಜಗನ್ಮಾತೆಯರು” ಎಂಬ ಪರಮಹಂಸರ ವಾಣಿಯನ್ನು ನೆನೆಯಬೇಕು. ‘ಅಮೆರಿಕದ ಸಹೋದರಿಯರೆ ಮತ್ತು ಸಹೋದರರೆ’ ಎಂಬೊಂದು ಸಂಬೋಧನೆಯೇ ಆ ಜನರನ್ನು ರೋಮಾಂಚಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಸೂಜಿಗಲ್ಲಿನಂತೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿತು ಎಂಬ

ಮಾತು ಪ್ರಸಿದ್ಧವೇ ಆಗಿದೆ. ವಿವೇಕಾನಂದರು ಮೊದಲಿಗೆ ಸೋದರಿ ಯರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ತರುವಾಯದಲ್ಲಿ ಸಹೋದರರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಸಂಬೋಧನೆಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ಮಾತೆಯರಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡಿ, ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಗೌರವ ತಂದರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಲಕ್ಷಣ

ನಮಗಾಗಲಿ, ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಲಿ, ಯಾರಿಂದಲಾದರೂ ಒಂದು ಉಪಕಾರವು ಸಂಭವಿಸಿತೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಾಭಾರತದ 'ಯಕ್ಷಪ್ರಶ್ನೆ'ಯೆಂಬ ಉಪಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷನು ಧರ್ಮಜ ನನ್ನು ಕುರಿತು, "ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ತಕ್ಕವನು ಯಾರು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, "ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದವನಿಗೆ ನರಕದ ಬಾಗಿಲುಗಳು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತೆರೆದಿರು ತ್ತವೆ" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೆನೆಯಬೇಕು. ವಿವೇಕಾನಂದರನ್ನು ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಂಘಟಕರು ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡಲು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ವಿವೇಕಾನಂದರು ಎದ್ದುನಿಂತು ಸ್ವಾಗತಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ನೀಡುತ್ತ "ಪ್ರಪಂಚದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳ ಸಂಘದ ಪರವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳ ಮಾತೆಯ ಪರವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೂ ಜನಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳ, ಎಲ್ಲ ಪಂಥಗಳ ಕೋಟ್ಯನುಕೋಟಿ ಜನರ ಪರವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಮಹಾಪೂರವನ್ನೇ ಹರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಸಂನ್ಯಾಸವೆಂಬ ತ್ಯಾಗಜೀವನದ ಉಚ್ಚ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಆಚರ ಣೆಗೆ ತಂದವರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರೇ ಮೊತ್ತಮೊದಲಿಗರು ಎಂಬ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಕೂಡ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸಮ ರ್ಪಿಸುವ ಮಾತುಗಳ ಹೂರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಕಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಪರಮತ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ

ಪರಮತ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಪ್ರಾಣ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. "ಸತ್ತ ಬಳಿಕ ಸುಟ್ಟುಬೂದಿಯಾಗುವ ಈ ಶರೀ ರವು ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿಬರುತ್ತದೆಯೆಂದರೆ ನಂಬಲುಂಟೇನಯ್ಯ! ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಇರುವುದು ಇದೊಂದೇ ಜನ್ಮ ಸಾಲ ಮಾಡಿಯಾದರು ಸರಿಯೆ, ತುಪ್ಪವನ್ನುಂಡು ತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದು ಬಿಡಿ." ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಚಾರ್ವಾಕರನ್ನೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸದೆ, "ಆಗಲಪ್ಪಾ, ನಿನ್ನದೂ ಒಂದು ಮತವೇ ಸರಿ" ಎಂದು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರು ವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಇಂದಿಗೂ ಚಾರ್ವಾಕರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಈಗಲೂ ಶಾಳೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳು ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ರೋಮನ್ನರ ದೌರ್ಜನ್ಯದಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಯಹೂದಿ

ಗಳಿಗೆ ಭಾರತವು ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನವಾದುದನ್ನೂ ರೋರತೂಷ್ಠ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಿರಾಶ್ರಿತರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿ ಪೋಷಿಸುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಪರಧರ್ಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ಗುಣವನ್ನೂ ವಿವೇಕಾನಂದರು ತಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಂಸೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೋದ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಭಾರತವು ಟಿಬೆಟ್ ನಿರಾಶ್ರಿತರಿಗೆ, ಬಾಂಗ್ಲಾ ನಿರಾಶ್ರಿತರಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಆ ಪರಧರ್ಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ಗುಣ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ರಕ್ಷಣೆ ಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದರ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ.

ಧರ್ಮಾಂಧತೆ ಅಥವಾ ಸ್ವಮತಭ್ರಾಂತಿ

ನಾವು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ಧರ್ಮವೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು, ಮಿಕ್ಕಲ್ಲವೂ ಕೆಳದರ್ಜೆಗೆ ಸೇರಿದವು ಎಂಬ ಕುರುಡುಭಾವನೆಯಿದೆ ಯಲ್ಲಾ, ಅದನ್ನೇ ಧರ್ಮಾಂಧತೆ ಅಥವಾ ಸ್ವಮತಭ್ರಾಂತಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಕುರುಡು ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಸನಾ ತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಎಂದಿಗೂ ಪಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯಧರ್ಮೀಯರ ಮತಾಂಧತೆಯಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಕ್ರೌರ್ಯ, ಹಿಂಸೆ, ರಕ್ತಪಾತ ಗಳಿಗೆ ಭಾರತವು ಗುರಿಯಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡುವ ಅನುದಾರ ವರ್ತನೆಗೆ ಮುಂದಾಗದೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಆನಂದವಾಗಿ ರೋಣ, ಸರ್ವೇಭವಂತು ಸುಖಿನಃ, ಎಂಬ ದಿವ್ಯಮಂತ್ರವನ್ನೇ ಪರಿಸಿತು. ಆ ಸಹನಶೀಲತೆಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿ ಅದು ಅನಾದಿಕಾಲ ದಿಂದಲೂ ತನ್ನ ಮೇಲೆರಗಿದ ವಿಪತ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡು, ಜೀವಂತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿ, ವಿಶ್ವಮೋಹಿನಿಯಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ.

ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವೆ ನನ್ನದೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ತನ್ನದೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂಬ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ವಿವೇಕಾನಂದರು 'ಕೂಪ ಮಂಡೂಕನ್ಯಾಯ'ವನ್ನೇ ಒಂದು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾದ ಕಥೆಯಾ ಗಿಸಿ ಅಮೆರಿಕನ್ನರ ಮುಂದೆ ಇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದಾನೊಂದು ಬಾವಿ ಯಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಒಂದು ಕಪ್ಪೆ ತನ್ನ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ದಿನ ಸಮುದ್ರವಾಸಿ ಯಾಗಿದ್ದ ಕಪ್ಪೆಯೊಂದು ಹೇಗೋ ಆ ಬಾವಿಗೆ ಬಂದುಬಿತ್ತು. ತನ್ನ ಕುಲಕ್ಕೇ ಸೇರಿದ ಆ ಸಾಗರ ಕಪ್ಪೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಬಾವಿಕಪ್ಪೆಯು 'ನೀನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ' ಎಂದು ಕೇಳಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಗರ ಕಪ್ಪೆಯು "ನಾನು ಸಮುದ್ರವೆಂಬ ಜಲರಾಶಿಯಿಂದ ಬಂದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿತು. ಸಮುದ್ರವೆಂಬ ಜಲರಾಶಿಯ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಕಂಡರಿಯದಿದ್ದ ಬಾವಿಕಪ್ಪೆಯುತನ್ನ ಬಾವಿಗಿಂತ ಅದು ಚಿಕ್ಕ ದೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ, ತನ್ನ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಕಡೆ ಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ 'ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದೋ ನಿನ್ನ ಸಮುದ್ರ' ಎಂದು ಕೇಳಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಗರ ಕಪ್ಪೆಯು 'ಸಮುದ್ರ ವೆಂದರೆ ಅನಂತವಾದ ಜಲರಾಶಿ, ಅದರ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಬಾಯಿ ಮಾತುಗಳಿಂದ ವರ್ಣಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೆರಿದಾದ ಈ ನಿನ್ನ ಬಾವಿಯೊಂದಿಗೆ ಅದನ್ನು ಹೋಲಿಸಲೇಬೇಡ' ಎಂದು ತಿಳಿಯ ಹೇಳಿತು.

ಆದರೂ ಬಾವಿಕಪ್ಪೆಯು ಸುಮ್ಮನಾಗದೆ 'ಹಾಗಾದರೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದೋ' ಎಂದು ಈ ಹಿಂದೆ ಹಾರಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ದೂರಕ್ಕೆ ಹಾರುತ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಗರ ಕಪ್ಪೆಯು "ನಿನ್ನ ಈ ಹುಚ್ಚುತನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು, ಸಮುದ್ರವನ್ನು ನಿನ್ನ ಬಾವಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಲೇಬೇಡ" ಎಂದು ದಬಾಯಿಸಿ ಹೇಳಿತು. ತನ್ನ ಬಾವಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯವು ಇರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಹುಚ್ಚು ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಾವಿಕಪ್ಪೆಗೆ ಸಾಗರ ಕಪ್ಪೆಯು ಮಾತಿನಿಂದ ಕೋಪವೇ ಉಕ್ಕಿ ಬಂದಿತು. "ಇವನೊಬ್ಬ ಸುಳ್ಳುಗಾರ, ಇವನನ್ನು ನಮ್ಮ ಬಾವಿಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ನೂಕಿ" ಎಂದು ತನ್ನ ಸಹಚರರಿಗೆ ಹೇಳಿತು. ಆ ಮಾತಿನಿಂದ ಜುಗುಪ್ಸೆಗೊಂಡ ಸಾಗರಕಪ್ಪೆಯು 'ನಾನು ನಿನ್ನ ಕೈಲಿ ನೂಕಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಬಂದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ತಾನೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋಯಿತು.

ಒಂದೊಂದು ಧರ್ಮದವರು ತಮ್ಮ ಪುಟ್ಟ ಬಾವಿಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು 'ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟೆ' ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದೇ ಭಿನ್ನಾಭಿ ಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದು ವಿವೇಕಾನಂದರು ಆ ಚಿಕಾಗೋ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಋಷಿಮುನಿಗಳಾದರೂ ಋಗ್ವೇದಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ 'ಆ ನೋ ಭದ್ರಾಃ ಕೃತವೋ ಯಂತು ವಿಶ್ವತಃ' ಎಂದು ಪರಿಸುತ 'ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕು ಗಳಿಂದಲೂ ಸದ್ವಿಚಾರಗಳು ನಮ್ಮತ್ತ ಹರಿದುಬರಲಿ' ಎಂದು ಧರ್ಮದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಇಂದಿಗೂ ತೆರೆದ ಬಾಗಿಲೇ ಆಗಿದೆ. ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಪಂಚದ ಅಡ್ಡಗೋಡೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಂದೋ ಪುಡಿಗಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವ ವಿವೇಕಾ ನಂದರು, ಆ ಬಗೆಯ ಅಡ್ಡ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಅಮೆರಿಕನ್ನರು ಕೂಡ ಒಡೆದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದೂ, ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಹೊರಟರೆ ಭಗ ವಂತನು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದೂ ತಿಳಿಯಾದ ವ್ಯಂಗ್ಯದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಯ ನೆಲೆಗಟ್ಟು

ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಮ್ಮದು. ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದ ಕಾಯಕವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಅರ್ಥ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು; ಆ ಸದ್ವ್ಯವಹಾರದ ಮೂಲಕ ವಿಹಿತವಾದ ಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ನಾನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ದನ್ನೆಲ್ಲ ಪಡೆದಾಯಿತು, ಮಾಡಬೇಕಾದದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು, ಭಗವಂತನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆಯೇ ನನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬ ಕೃತಕೃತ್ಯತೆಯ ಭಾವವು ಮೈದುಂಬಿದಾಗ ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳನ್ನು ದಾಟುವ, ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಬಿಚ್ಚಿಬೇರಿದ್ದಂತೆ ಒಂದಾಗಿಬಿಡುವ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬ ದಿವ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದೇ ಚತುರ್ವಿಧ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳ ನೆಲೆಗಟ್ಟು. ಇಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬುದು 'ಪರಮಪುರುಷಾರ್ಥ'ವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೋ ಹುಟ್ಟಿದ ನದಿಗಳು ಕೊನೆಗೆ ಸಾಗರದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಗಮ

ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೋ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಾನವರು ಅರಿತೋ ಅರಿಯದೆಯೋ, ನೇರವಾಗಿಯೋ ವಕ್ರವಾಗಿಯೋ ಭಗವಂತನನ್ನೇ ಕುರಿತು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ವಿವೇಕಾನಂದರು ತಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವ ಆ ಮೋಕ್ಷತತ್ವದ ಗಟ್ಟಿತನವನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಪಂಗಡಗಳನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ

ಸನಾತನ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಗರ್ಭದಿಂದಲೇ ಉದಿಸಿದ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮ - ಜೈನಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವು ತನ್ನ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ಗುಣದ ಬಲದಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲೇ ಅಡಕಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ತನ್ನ ಒಡಲಿನಿಂದಲೇ ಮೇಲೆದ್ದ ಸಾಕಾರೋಪಾಸನೆ, ನಿರಾಕಾರೋಪಾಸನೆ, ವಿವಿಧತೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ಪುರಾಣಗಳ ರಾಶಿ; ಶೈವ, ವೈಷ್ಣವ, ಶಾಕ್ತ, ಸೌರ, ಗಣಪತ್ಯ, ದ್ವೈತ ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಮುಂತಾದ ಪಂಗಡಗಳು ಸನಾತನಧರ್ಮದ ತಳಹದಿ ಯನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸುವಂತೆ ಕಂಡರೂ, ಮೂಲಧರ್ಮವೆಂಬ ಅಗಾಧವಾದ ದೇಹವು ಆ ಪಂಗಡಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹೀರಿಕೊಂಡು, ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಂಡು, ರಕ್ತಗತವಾಗಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿತು. ಈ ಸನಾಧರ್ಮದ ಒಡಲಿನಿಂದ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪಂಥಗಳು, ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು ಈಗಲೂ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆಯಾದರೂ ಅದು ತನ್ನ ವಿಶಾಲ ಗರ್ಭದೊಳಗೇ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಡಕಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಿದೆ. ಆನೆಯಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆಜ್ಜೆಗಳೂ ಐಕ್ಯವಾಗಿ ಬಿಡುವಂತೆ ಆ ಪರಿ!

ಶ್ರುತಿಯ ಮೂಲಕ ಪಡೆದ ಧರ್ಮವೆಂಬ ಕೆಟ್ಟು

ವೇದಗಳೆಂದು ಕರೆಯುವ ಜ್ಞಾನರಾಶಿಯಿಂದ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವೆಂಬುದು ಉದಿಸಿರುವುದೇ ವೇದಗಳೆಂದು ಕರೆಯುವ ನೈರಂತರ್ಯಕ್ಕೂ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿತೆಗೂ ಕಾರಣವೆಂಬುದನ್ನು ವಿವೇಕಾ ನಂದರು ತಮ್ಮ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವೇದಗಳಿಗೆ ಆದಿಯೆಂಬುದಾಗಲಿ, ಅಂತ್ಯವೆಂಬುದಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವೇದಗಳು ಪುರುಷಕೃತವಲ್ಲ, ಅಪು ಅಪೌರುಷೇಯ ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಭಗವಂತನಿಂದಲೇ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ವೇದಮಂತ್ರಗಳು ಸದಾಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ತರಂಗರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಆ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರಾದ ಋಷಿಮುನಿಗಳು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಲೋಕಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಋಷಿಮುನಿಗಳ ಪಂಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಹಾನ್ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಇದ್ದಾರೆಂಬುದರತ್ತ ಕೂಡ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಅಮೆರಿಕನ್ ಸಭಿಕರ ಗಮನಸೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಜೀವಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವಗಳ ತಂದೆಯಾದ ಭಗವಂತನ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ, ಜೀವ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತುಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧ, ಜೀವ ಜೀವಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧ ಮುಂತಾದ ತತ್ವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಆ ಅಪೌರುಷೇಯ ಜ್ಞಾನರಾಶಿಯ ಮೂಲಕ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವುದೇ ಕಾರಣವಾಗಿ, ಅದು ಎಲ್ಲ

ಆಘಾತಗಳನ್ನೂ ಜಯಿಸಿಕೊಂಡು ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿದೆ.

ಕಠಿಣಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ

ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಮಾನವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುಬಹುದಾದ ಜಟಿಲಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಗಳಿವೆ. ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದವರು ಯಾರು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ 'ಸರ್ವಶಕ್ತನೂ ಸರ್ವಜ್ಞನೂ ಆದ ಭಗವಂತನೇ ಮಾಡಿದ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಕ್ತಿಯ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಆ ಭಗವಂತನೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಅವನಾಜ್ಞೆಯಿಂದ ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತದೆ, ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯುತ್ತದೆ, ಮೋಡಗಳು ಮಳೆಗರೆಯುತ್ತವೆ, ಮೃತ್ಯುವು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ 'ಅದು ಭಗವಂತನ ಇಚ್ಛೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರಣವೇನೂ ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಅದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಆದಿ-ಅಂತ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಸೃಷ್ಟಿ ಚಕ್ರವು ತುದಿಮೊದಲಿಲ್ಲದೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾಶವೆಂಬುದೂ ಇದೆ, ನಾಶವಾದ ಮೇಲೆ ಅದು ಭಗವಂತನಿಂದಲೇ ಮರುಹುಟ್ಟು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. "ಈಶ್ವರನು ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರನ್ನೂ ಕಲ್ಪದ ಹಿಂದಿನ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರ ರಂತೆಯೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದವನು" ಎಂದು ನಾವು ಪಠಿಸುವ ಮಂತ್ರವೊಂದು ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯ ನೈರಂತರ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿವೇಕಾನಂದರು ತಿಳಿಯಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ನಾವು ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪರು

'ನಾನು ಯಾರು' ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ತಮಗೆ ತಾವೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಿದೆ. ನಾವು ಅವಿನಾಶಿಯಾದ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪರು. ದೇಹಧಾರಿಗಳಾಗಿ ನಾವು ಅದರೊಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ದೇಹವಲ್ಲ, ದೇಹವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿರುವ ದೇಹಿಗಳು. ದೇಹವು ಸಾಯುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದ್ದ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಾವಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ದೇಹವೇ ಕೇಂದ್ರ. ಆತ್ಮವು ಕೂಡ ಸೃಷ್ಟಿಯಂತೆಯೇ ಆದಿ-ಅಂತ್ಯರಹಿತವಾದುದು. ಅದು ಅಮರ, ಪರಿಪೂರ್ಣ. ಆತ್ಮವು ಒಂದು ದೇಹದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ದೇಹಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನೇ ಮರಣವೆನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಆತ್ಮವು ದೇಹವೆಂಬ ಪರಿಮಿತವಾದ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಸಿಲುಕಿತು, ತಾನು ಅಪರಿಪೂರ್ಣವೆಂಬ ಸಂಕುಚಿತತೆಗೆ ಅದು ಏಕೆ ತುತ್ತಾಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, 'ಅದಲ್ಲ ಭಗವಂತನ ಇಚ್ಛೆ' ಎನ್ನುವುದರ ಹೊರತಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮವನ್ನು ಆಯುಧಗಳು ಕತ್ತರಿಸಲಾರವು, ಬೆಂಕಿಯು ಸುಡಲಾರದು, ನೀರು ನೆನೆಯಿಸಲಾರದು, ಗಾಳಿ ಒಣಗಿಸಲಾರದು — ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅದು ಒಂದು ದೇಹವು ನಾಶವಾದರೆ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ವಿಷಮತೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ

ನಾವಾರೂ ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಹೊಸಬರಲ್ಲ. ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಾವು ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೂ ಸಾಯುತ್ತಲೂ ಇದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಳಯವಾದಾಗಲೂ ಆತ್ಮರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನೊಳಗೇ ಇದ್ದು ಕೊಂಡು, ಹೊಸಸೃಷ್ಟಿಯ ಬಳಿಕ ದೇಹಧಾರಿಗಳಾಗುತ್ತೇವೆ. ಭೂತಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಹೋದ ಜನ್ಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪೂರ್ವಜನ್ಮಗಳೆಂದೂ ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿರುವ ಜನ್ಮಗಳನ್ನು ಪುನರ್ಜನ್ಮಗಳೆಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ವರ್ತಮಾನ ಜನ್ಮದ ನಮ್ಮ ಸುಖದುಃಖಗಳು ಭೂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವೆತ್ತಿದ ಜನ್ಮಗಳ ಬಲದಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ವರ್ತಮಾನದ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸುಖದ ಸುಪ್ತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ; ಸುಂದರವಾದ ದೇಹ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅಂದುಕೊಂಡದ್ದೆಲ್ಲ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ದುಃಖದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ; ಕುರುಡರಾಗಿ, ಕುಂಟರಾಗಿ, ಮೂಕರಾಗಿ, ಮೂರ್ಖರಾಗಿ ಶೋಚನೀಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಬದುಕಿನ ಬಂಡಿಯನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಎಳವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಂದೆತಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತಬ್ಬಲಿಗಳಾಗಿ ಗೋಳಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಬೇಗನೆ ಗಂಡಂದಿರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೈತೊಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಪರಮದಯಾಳುವೂ ನ್ಯಾಯಪರನೂ ಆದ ಭಗವಂತನೇ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವಾಗ, ಅವನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇರುವಾಗ, ಒಬ್ಬರಿಗೊಂದು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೊಂದು ಎಂಬ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಯೇ ಎಂಬ ಸಂದೇಹವು ಉದಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ನೀಡಿರುವ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ವಿವೇಕಾನಂದರು ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಾಗಿನ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಹೃದ್ಯವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮನುಷ್ಯನ ವರ್ತಮಾನದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಏರುಪೇರುಗಳಿಗೆ ಕಳೆದುಹೋದ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳೆಂಬ ಕರ್ಮಗಳೇ ಕಾರಣವೆಂಬ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವು ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ 'ಕಾರ್ಯಕಾರಣಸಂಬಂಧ'ವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನುಷ್ಯನು ಸುಖಿಯೋ ದುಃಖಿಯೋ ಆಗಲು ಅವನ ಪೂರ್ವಕರ್ಮಗಳೇ ಕಾರಣ ಎಂಬುದು ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಸರಿ. ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ಸುಖದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ, ಪಾಪಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ವರ್ತಮಾನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡುವ ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲದ ಜನ್ಮಗಳು ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. 'ಮಾಡಿದ್ದುಣ್ಣೋ ಮಹಾರಾಯ' ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಗಾದೆಯೂ ಈ ಕರ್ಮಫಲ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನೇ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ವರ್ತಮಾನಕಾಲದ ನಮ್ಮ ಘೋರಸಂಕಟಗಳನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೂ 'ಸ್ವಯಂಕೃತಾಪರಾಧ, ನಾನೇನೂ

ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅನುಭವಿಸಲೇಬೇಕು' ಎಂದು ಲೀಲಾ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮೌನವಾಗಿದ್ದು ಬಿಡುತ್ತಾನೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿ ದರೆ ಸನಾತನಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಿದೆ. “ನೀನೇ ನಮ್ಮ ತಂದೆ, ಸರ್ವಶಕ್ತ ಮತ್ತು ದಯಾಸಿಂಧು. ನೀನೇ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ, ನೀನೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಿಯಮಿತ್ರ; ನೀನೇ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಗಳ ಮೂಲ. ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡು ನಮಗೆ. ಜಗದ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರುವವನು ನೀನು, ಈ ನನ್ನ ಜೀವನದ ಸಣ್ಣಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊರಲು ಸಹಾಯಮಾಡು” ಎಂದು ಆರ್ತರಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡರೆ, ಅಸಹ ನೀಯವಾದ ನಮ್ಮ ಪರಿತಾಪವನ್ನು ಹಗುರಗೊಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಹುಟ್ಟುಸಾವುಗಳಿಗೊಂದು ಅಂತ್ಯ

ನಾವು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದ್ದೆವು ಎಂಬುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ವಿವೇಕಾನಂದರು ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಾಗರದ ಮೇಲುಮೇಲಿನ ಪದರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಮನದಾಳದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗತಕಾಲದ ಅನುಭವಗಳೆಲ್ಲ ಹುದುಗಿವೆ. ನಾವು ಮನದ ಆಳಕ್ಕಾಳಕ್ಕಿಳಿದರೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಆಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದ್ದೆವೆಂಬುದನ್ನು ಕೂಡ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ‘ಜಾತಿಸ್ಮರ’ರ ವರ್ಣನೆಯಿದೆ. ಭಾಗವತದ ಕಥೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಜಡಭರತನೆಂಬ ಮಹಾಮುನಿಯು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದನೆಂಬ ವರ್ಣನೆಯಿದೆ.

ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾವಿನಿಂದ ಸಾವಿಗೆ ಆತ್ಮಗಳು ವಿಕಾಸಗೊಂಡು ಸಂಸ್ಕಾರಗೊಳ್ಳಲೂಬಹುದು ಅಥವಾ ಸಂಕೋಚಗೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಿನ ದುಃಖದಾರಿದ್ರ್ಯಗಳಿಗೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಡಲೂ ಬಹುದು. ಹಾಗಾದರೆ ಮಾನವನು ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಸಣ್ಣ ಧೋಣಿಯಂತಾಗಿ ಕೆಟ್ಟಕರ್ಮಗಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿ ಅನವರತವೂ ಅಲೆಯುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನವಿರುವುದನ್ನು ವಿವೇಕಾನಂದರು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. “ಅಮೃತಪುತ್ರರೇ ಕೇಳಿ, ಸ್ವರ್ಗಧಾಮದಲ್ಲಿರುವವರು ಕೂಡ ಕೇಳಿ. ಮೋಹದಾಚೆ, ಕತ್ತಲಿನಾಚೆ ಇರುವ ಸನಾತನ ಪುರುಷನನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರವೇ ನೀವು ಸಾವಿನಿಂದ ಪಾರಾಗಬಹುದು” ಎಂಬ ಜಯಘೋಷದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುವುದನ್ನು ವಿವೇಕಾನಂದರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರೀತಿಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ

ಹುಟ್ಟುಸಾವುಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಹೊಂದಲು ಮುಮುಕ್ಷುತ್ವದ ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಆ ಮಾರ್ಗವು ಮೈಗೂಡಿದಾಗ “ಭಗವಂತನೇ ನನಗೆ ಬೇಕು, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಜನ್ಮಗಳೂ ನನಗೆ ಬೇಡ”

ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅವನಿಗೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶರಣಾಗತ ರಾಗಬೇಕು. ಆಗ ‘ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ’ವೆಂಬ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲಪುತ್ತೇವೆ. ಶರೀರಧಾರಣೆಯ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಆತ್ಮವು ವಿಶ್ವಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಬೆರೆತುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಆತ್ಮನು ದೇವರನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ದೇವರೊಂದಿಗೆ ಅನಂತವೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವೂ ಆದ ಅನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಹಾಗೆ ಜೀವರ ಬಂಧನ ಜಾರಬೇಕಾದರೆ ದೇವರ ಪೂರ್ಣಾನುಗ್ರಹವು ಬೇಕು. ಅವನ ಅನುಗ್ರಹವು ಪರಿಶುದ್ಧಾತ್ಮರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸರ್ವಪಾಪಗಳಿಂದಲೂ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ದೇವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅವರೆಂದೂ ಭಯಂಕರವಾದ ಹುಟ್ಟುಸಾವುಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ವಿವೇಕಾನಂದರು ‘ಇದೇ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಕೇಂದ್ರವಿಚಾರ’ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಭಗವಂತನು ನಿರಾಕಾರನೂ ಹೌದು, ಸಾಕಾರನೂ ಹೌದು ಎಂಬ ಎರಡೂ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. ವಿಗ್ರಹಾರಾಧನೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮುಟ್ಟದ್ದೆನಿಸಿದರೂ ಅದು ದೋಷಪೂರ್ಣವಾದುದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಇಹಲೋದಲ್ಲಿಯೇ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೇ ದೊರಕಬಹುದಾದ ಪ್ರತಿಫಲದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲವಾದರೂ “ದೇವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿಯೇ ಪ್ರೀತಿಸುವುದು” ಎಂಬ ತತ್ತ್ವವು ಅತ್ಯುನ್ನತವಾದುದು. “ಹೇ ಜಗದೀಶ್ವರ, ನನಗೆ ದ್ರವ್ಯಬೇಡ, ಮಕ್ಕಳು ಬೇಡ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಬೇಡ. ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಹಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಫಲದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥ ಭಾವದಿಂದ, ಪ್ರೀತಿಗಾಗಿಯೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸು” ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಬೇಡಿದಾಗ ಆ ಪರಿಯ ಪ್ರೀತಿ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಫಲವಾಗಿ ದೇಹಬಂಧನವು ಜಾರಿ ಪೂರ್ಣತೆಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಹುಟ್ಟುಸಾವುಗಳಿಂದಲೂ ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾದ ದುಃಖಗಳಿಂದಲೂ ಬಿಡುಗಡೆಯೆನಿಸುತ್ತದೆ, ಅದೇ ಮೋಕ್ಷ.

ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳೇ ಆತ್ಮನು ದೇಹಬಂಧನಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಲು ಕಾರಣವೆಂದಾದರೆ, ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅದು ದೇಹಬಂಧನಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದಾಗ ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳೇನನ್ನೂ ಅದು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ, ಬಂಧನವೇಕಾಯಿತು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಮಾತ್ರ ಗೂಢವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಹೇಗೆ ಆದಿಯೆಂಬುದಿಲ್ಲವೋ ಆತ್ಮವು ದೇಹಧಾರಿಯಾದುದಕ್ಕೂ ಆದಿಯೆಂಬುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ಅದಕ್ಕಿರುವ ಉತ್ತರ. ಆತ್ಮವು ದೇಹಬಂಧನಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದುದು ಯಾವಾಗ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದು ಆ ದೇಹ ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಮಾತ್ರ, ನಾವು ಮೇಲೆ ನೋಡಿದಂತೆ, ‘ಹೌದು, ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು’ ಎಂಬ ಉತ್ತರವಿದೆ.

ಯಾರೂ ಪಾಪಿಗಳಲ್ಲ

ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು, ಮಾನವನನ್ನು 'ನೀನು ಪಾಪಿ' ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. "ನೀವು ಅಮೃತಪ್ರತ್ಯರಾಗಿದ್ದೀರಿ, ಭಗವಂತನ ಪುಣ್ಯಸಂತಾನವಾಗಿದ್ದೀರಿ, ಅಮೃತಾನಂದದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ, ಪರಿಶುದ್ಧಾತ್ಮರಾಗಿದ್ದೀರಿ" ಎಂದೇ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತ ವಿವೇಕಾನಂದರು, "ಪಾಪಿಗಳು ಎಂದು ಮಾನವನನ್ನು ಕರೆಯುವುದೇ ಘೋರಪಾತಕ, ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೆ ಬಗೆಯುವ ಮಹಾದ್ರೋಹ. ಸಿಂಹಗಳೇ ಬನ್ನಿ. ನೀವು ಕುರಿಗಳು ಎಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡವಿಬಿಡಿ. ಅಮೃತಾತ್ಮರೂ ಮುಕ್ತಾತ್ಮರೂ ಆನಂದಮಯರೂ ನಿತ್ಯಾತ್ಮರೂ ನೀವಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೇವಕರಲ್ಲ, ಪ್ರಕೃತಿಯು ನಿಮ್ಮ ಸೇವಕ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಅದು ವಿವೇಕಾನಂದೋಪನಿಷತ್ತಿನ ಮಹಾವಾಕ್ಯ ವೆಂಬಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರೈಸ್ತಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು 'ಪಾಪಿ' ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ತೊಡೆದುಹಾಕಿ ಅಮೃತತ್ವದ ನವಸಂದೇಶವನ್ನು ಸಾರುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅಂತಹ ಸಿಂಹಜರ್ಜನೆಯನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ವಿವೇಕಾನಂದರು 'ದೇಹಬಂಧನ ದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆಯುವುದು' ಎಂಬ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವರೂ ಅರ್ಹರೆಂಬುದನ್ನು ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಸಾರುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದರತ್ತಲೂ ಸಭಾಸದರ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. "ಹಿಂದುವಾದವನಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಮುಕ್ತಿ, ಉಳಿದವರು ಮುಕ್ತಿಗೆ ಅರ್ಹರಲ್ಲ ಎಂಬ ಒಂದೇ ಒಂದು ನುಡಿಯನ್ನು ಇಡೀ ಸಂಸ್ಕೃತ ತತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ನೋಡೋಣ" ಎಂದು ಸವಾಲೆಸೆದಿದ್ದಾರೆ. "ಯಾರೇ ಆಗಲಿ, ಯಾವುದೇ ರೂಪದಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರೆ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ; ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬರುವ ವಿವಿಧ ಪಥಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಬಂದು, ನನ್ನನ್ನೇ ಸೇರಲು ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ" ಎಂಬ ಗೀತೆಯ ಅದ್ಭುತ ಸತ್ಯವನ್ನು ವಿವೇಕಾನಂದರು ಆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮತಾಂತರವು ಸಲ್ಲದು

ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳಿಗೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಇರುವವನು ಒಬ್ಬನೇ ದೇವರು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣಗಳ ಗಾಜುಗಳ ಮೂಲಕ ಬೆಳಕು ಹರಿದುಬಂದಾಗ, ಅದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ತಳೆದಂತೆ ಕಂಡರೂ ಇರುವ ಬೆಳಕು ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತ್ರ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮತಧರ್ಮವೂ ಮಾನವನನ್ನು ದೇವರಾಗುವಂತೆ ವಿಶಾಸಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೇವಲ ತೋರಿಕೆಯವು. ಒಂದೇ ಸತ್ಯವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ವಭಾವಗಳುಳ್ಳ ವಿವಿಧ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಾಗ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಷ್ಟೆ! "ಹಲವು ಮನೆಗಳನ್ನು

ಕೂಡಿಸುವ ಒಂದು ದಾರದಂತೆ ನಾನೇ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲೂ ಇದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲಿ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಪಾವಿತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಮಹಾ ಶಕ್ತಿಯು ಉದಿಸಿ, ಮಾನವ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದೋ, ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇರುವುದು ನಾನೇ ಎಂದು ತಿಳಿ" ಎಂಬ ಗೀತೆಯ ನುಡಿಯನ್ನು ವಿವೇಕಾನಂದರು ಈ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಉದ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಭಗವಂತನನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮನುಷ್ಯನು ತಾನಿರುವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಮತಾಂತರಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ರೈಸ್ತನಾದವನು ಹಿಂದುವೋ ಬೌದ್ಧನೋ ಆಗಬೇಕಿಲ್ಲ; ಅಂತೆಯೇ ಹಿಂದುವಾಗಲಿ, ಬೌದ್ಧನಾಗಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತನಾಗಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಉಳಿದವರ ಉನ್ನತಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಕ್ರೈಸ್ತರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಮತಾಂತರವನ್ನು ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಕ್ರೈಸ್ತಮಿಷನರಿಗಳು ಜನರನ್ನು ಮತಾಂತರಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಅವರು ತಮ್ಮ ಹಸಿವನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. "ಸರ್ವರೂ ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮಂಗಳವನ್ನೇ ಕಾಣಲಿ, ಯಾರೂ ದುಃಖಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವುದು ಬೇಡ" ಎಂಬ ಭಾರತೀಯ ಋಷಿ ಮುನಿಗಳು ಮಾಡಿರುವ ನಿತ್ಯಮಂತ್ರಪಠಣಕ್ಕೆ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಉಪದೇಶವು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವಧರ್ಮದ ಕಲ್ಪನೆ

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಂದಾದರೂ ಒಂದು 'ವಿಶ್ವಧರ್ಮ' ಎಂಬುದು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಅದರ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿವೇಕಾನಂದರು ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಗೋ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವುದು ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾಗಿದೆ. ೧. ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದಾದ ಆ ವಿಶ್ವಧರ್ಮವು ಕಾಲದೇಶಗಳ ಮೇರೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ, ಸರ್ವರಿಗೂ ಸ್ವೀಕಾರಯೋಗ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಅದು ಹಿಂದೂಧರ್ಮ, ಬೌದ್ಧಧರ್ಮ, ಜೈನಧರ್ಮ, ಕ್ರೈಸ್ತಧರ್ಮ, ಮಹಮದೀಯಧರ್ಮ ಎಂದು ಮಾತ್ರವಾಗಿರದೆ, ಆ ಎಲ್ಲವುಗಳ ಮೊತ್ತವಾಗಿರಬೇಕು. ೨. ಅದು ಯಾವ ದೇವರನ್ನು ಕುರಿತು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆಯೋ, ಆ ದೇವರಷ್ಟೇ ಅನಂತವಾಗಿರಬೇಕು. ಅದರ ಪ್ರಕಾಶವು ಕೃಷ್ಣಾನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೇ ಕ್ರಿಸ್ತಾನುಯಾಯಿಗಳಿಗೂ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತಿರಬೇಕು. ೩. ಆ ಧರ್ಮವು ಸಂತರಿಗೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೇ ಅದು ಪಾಪಿಗಳಿಗೂ ದೊರಕುವಂತಿರಬೇಕು. ಕಾಡು ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ಹಿಡಿದು, ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಬಲದಿಂದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿ ಗೇರಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯವರೆಗೆ ಅದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತನ್ನವರನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಬೇಕು. ತನ್ನ ವೈಶಾಲ್ಯದಿಂದ ಅನಂತಬಾಹುಗಳನ್ನು

ಚಾಚಿ, ಯಾವ ಭೇದವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಬೇಕು. ೪. ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗಲೂ, ಹೊಸ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು, ಪರಿವರ್ತನೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅನಂತ ಅವಕಾಶಗಳಿರಬೇಕು. ೫. ಆ ವಿಶ್ವಧರ್ಮವು ತನ್ನ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ತನ್ನನ್ನು ಒಪ್ಪದವರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಲು ಮುಂದಾಗಬಾರದು. ಇತರ ಧರ್ಮಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಸಹನೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಎಡೆಯಿರಬಾರದು. ೬. ಆ ವಿಶ್ವಧರ್ಮವು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನೆ, ಪುರುಷರನ್ನೆ, ಮಾನವಕೋಟಿಯೊಳಗಿರುವ ದಿವ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅದು ತನ್ನ ನೈಜವೂ ದಿವ್ಯವೂ ಆದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರಿಯಲು ನೆರವಾಗುವಂತಿರಬೇಕು. ವಿಶ್ವಧರ್ಮದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಲೇ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಅಂತಹ ವಿಶ್ವಧರ್ಮದ ಗದ್ದುಗೆಯನ್ನೇರಲು ಸನಾತನ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮಾತ್ರವೇ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ವಿಶ್ವವಿಜಯಿಯಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಧ್ವಜ

ಸನಾತನ ಹಿಂದೂಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ನೀಸ್ವಾರ್ಥ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಭಗವಂತನು ಯಶಸ್ಸಿನ ಕಿರೀಟವನ್ನು ತೊಡಿಸುತ್ತಾನೆಂದು ನಂಬುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಲು ಇತರರನ್ನು ದೋಚುವುದು ಅತಿ ಹತ್ತಿರದ ಹಾದಿಯೆಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಅದು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತದೆ. ಉದಾರ ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಸತ್ಯಪ್ರೇಮಗಳಿದ್ದರೆ ಯಾವಕಾರ್ಯವೂ ದುಸ್ತರವಲ್ಲವೆಂದು ಅದು ಸಾರುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವಣ ಪರಸ್ಪರ ಘರ್ಷಣೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅದು ಮೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಸ್ವರಮೇಳದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುವ ಅಪಸ್ವರಗಳನ್ನು ಕೂಡ, ಒಟ್ಟಿನ ಸ್ವರಮೇಳದಲ್ಲಿ ಮಧುರತರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಧರ್ಮವನ್ನು ವಿಶ್ವಸಿಂಹಾಸನದಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿ, ಮಿಕ್ಕ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಹೊಸಕಿ ಹಾಕಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಐಕ್ಯತೆಯೆಂಬುದು ಸಾಧಿತವಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಭಾವಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತದೆ. ಮತಾಂತರದಿಂದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘರ್ಷದ ಹೊರತಾಗಿ, ಮತ್ತಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅದು ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮದವರೂ ತಾವಿರುವಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು, ಮಾನವಜನ್ಮದ ಪರಮ ಪ್ರಯೋಜನವಾದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದೆಂದು ಅದು ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಪವಿತ್ರತೆ, ಪರಿಶುದ್ಧತೆ, ದಾನಶೀಲತೆ, ದಯಾಪರತೆ ಮುಂತಾದವು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಧರ್ಮದ ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತ್ರಿಯಲ್ಲವೆಂದೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮವೂ ಅತ್ಯಂತ ಉದಾರಚರಿತರಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆಯೆಂದೂ ಅದು ಗುರುತಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮವೊಂದೇ ಉಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು, ಮಿಕ್ಕವು ನಾಶಹೊಂದತಕ್ಕವು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಮರುಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಹೋರಾಟದಿಂದ

ಸುಖವಿಲ್ಲ, ಸೌಹಾರ್ದದಿಂದಲೇ ಸುಖ; ವಿನಾಶದಿಂದ ಶಾಂತಿಯಿಲ್ಲ, ಸ್ವೀಕಾರದಿಂದಲೇ ಶಾಂತಿ; ವೈಮನಸ್ಯದಿಂದ ವಿಕಾಸವಿಲ್ಲ, ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದಲೇ ವಿಕಾಸ ಎಂದು ಅದು ಶಂಬಿದ್ದನ್ನಿ ಮೊಳಗಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ವಿಶ್ವಧರ್ಮದ, ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ.

ಚಿಕಾಗೊ ಉಪನ್ಯಾಸವು ಭಾರತೀಯ ಧರ್ಮ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರಮೇಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಾರಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು, ಅದರ ಹಿರಿಮೆಗಳನ್ನು ಸ್ಫುಟಗೊಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು, ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಎತ್ತರಕ್ಕೇರಬಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಸಾಧಾರವಾಗಿ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಸನಾತನ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಜಯಪತಾಕೆಯನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವರಿಸಿ ಹಾರಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯರಾದ ನಾವು ಮಹಾಪುರುಷರು ಅವತರಿಸಿದ ದಿನವನ್ನು 'ಜಯಂತಿ'ಯೆಂದು ಆಚರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಗ್ರಂಥರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಗೆ ಮಾತ್ರವೇ 'ಗೀತಾಜಯಂತಿ'ಯೆಂಬ ಆಚರಣೆಯಿದೆ. ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ಕೊಂದು ಜಯಂತಿಯೆಂಬ ಆಚರಣೆಯು ಯಾವುದಕ್ಕಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಚಿಕಾಗೊ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅದ್ಭುತವಾದ ವಿಚಾರವು ಯಾವುದು ತಾನೇ ಇದೆ! ಅವರ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ಜಗತ್ತಿನ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳ ಚಿಂತನೆಯ ದಿಕ್ಕನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿಬಿಟ್ಟವೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡಪವಾಡವು ಯಾವುದು ತಾನೇ ಇದೆ! ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೈಸ್ವಧರ್ಮ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳೇ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಸಾರಲು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಕೂಪಮಂಡೂಕಗಳನ್ನು ವಿವೇಕಾನಂದರು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಸನಾತನ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂಬ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಬೀಸಿ ಎಸೆದ ಆ ರಸನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ಜಗತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಳಯವು ಯಾವಾಗ

ಜಗತ್ತು ಪ್ರಳಯವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಆಗಾಗ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಪ್ರಳಯದ ಮಾತಿನಿಂದ ಗಾಬರಿಗೊಂಡಿದ್ದ ಭಕ್ತನೊಬ್ಬನು ವಿವೇಕಾನಂದರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು "ಮಹಾರಾಜ್, ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಳಯವಾಗುತ್ತದೆಯೆಂತಲ್ಲ ಮಹಾರಾಜ್, ಅದು ಯಾವಾಗ" ಎಂದು ಅಳುಕಿನಿಂದ ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ವಿವೇಕಾನಂದರು "ಸನಾತನ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಈ ಭೂಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವವರೆಗೆ ಪ್ರಳಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ; ನಮ್ಮ ಸನಾತನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಈ ನೆಲದಿಂದ ಅಳಿಸಿಹೋದಂದೇ ಜಗತ್ತು ಅಳಿಸಿಹೋಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೋ" ಎಂದು ತಿಳಿಯಹೇಳಿದರು. ಜಗತ್ತಿನ ಅಳಿವು ಉಳಿವುಗಳು ನಮ್ಮ ಸನಾತನ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಳಿವು ಉಳಿವುಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಯೆಂದರೆ ಏನಾಶ್ಚರ್ಯ !